

Samenvatting van het onderzoek

Grof afval

Grof afval is afval dat niet in de container of vuilniszak past. Bijvoorbeeld oude meubels of een matras. Vorig jaar zetten Amsterdammers gemiddeld 78 kilo aan grof afval op de vaste ophaaldag op straat. Of zij brachten het grof afval naar een van de zes recyclepunten. De gemeente heeft algemene doelen voor afval, maar ze weet maar beperkt of deze doelen voor grof afval zijn behaald. De gemeente weet niet wat het inzamelen van grof afval kost. Daarmee is onduidelijk of het geld goed besteed is. De gemeente heeft de afgelopen twee jaar meer aandacht aan grof afval gegeven. Bijvoorbeeld door nieuwe maatregelen te nemen, waaronder een aanpak voor dumpingen van grof afval. De informatie die de gemeenteraad over de maatregelen ontvangt, is ook verbeterd.

Wat heeft de gemeente bereikt?

In de gemeentestukken over afval is het zoeken naar de doelen, maatregelen en kosten voor grof afval. Van de algemene doelen voor afval zijn er 8 van de 21 (deels) bereikt voor grof afval. Het gaat dan om doelen voor een beter milieu en een goede bedrijfsvoering. De uitvoeringsprocedures en de manier waarop wordt gewerkt, zorgen er deels voor dat doelen worden bereikt. Voor 11 doelen, met name over een schone stad, zijn daarentegen geen gegevens over grof afval beschikbaar, of een norm ontbreekt.

De gemeente heeft regels gemaakt over het aanbieden van grof afval. In het verleden verschilden de regels per stadsdeel. In 2024 zijn er regels gekomen die voor de hele stad gelden. Uit de hoeveelheid meldingen die de gemeente ontvangt over verkeerd aangeboden grof afval (120 per dag), blijkt dat deze regels niet altijd worden nageleefd. Dat komt mede omdat de nieuwe regels nog niet altijd duidelijk zijn. Hoewel de informatie op de website bruikbaar is, moeten Amsterdammers daarnaast vooral zelf op zoek naar deze regels.

De afgelopen jaren heeft de gemeente steeds minder boetes opgelegd als de regels niet worden nageleefd. Amsterdammers die onze vragenlijst invulden, gaven als tips mee dat de gemeente meer uit zichzelf en duidelijkere informatie zou kunnen geven en meer zou kunnen handhaven.

Wat kost het?

De gemeente weet niet wat het inzamelen van grof afval kost. Begin 2024 was de schatting € 34 miljoen. Dat is zonder de kosten van het ophalen van het grof afval als Amsterdammers een melding maken. Uit ons onderzoek blijkt dat de huidige manier van inzamelen vrij duur is voor de stad en haar inwoners. Amsterdammers krijgen voor die prijs wel de hoogste service en het grootste gemak.

Wat wil de gemeente in de toekomst?

De gemeente heeft sinds 2015 het plan dat bewoners eerst een afspraak moeten maken voordat de gemeente het grof afval komt ophalen. Ook wil ze dat bewoners hun grof afval meer zelf gaan wegbrengen naar een recyclepunt. In veel gemeenten in Nederland gebeurt dit al. Deze manieren van inzamelen zijn goedkoper en beter voor het milieu. De meningen van medewerkers, stadsdelen en Amsterdammers zijn verdeeld over het plan om vanaf 2025 zo te gaan werken.

Onze adviezen

Onze vier adviezen kunnen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, en de dagelijkse besturen van de stadsdelen helpen bij het maken en uitvoeren van keuzen rondom het inzamelen van grof afval in de toekomst. Die keuzen worden waarschijnlijk eind 2024 gemaakt.

Het eerste en tweede advies richten zich op het beter kunnen begrijpen en controleren van het beleid voor grof afval. We vinden dat het college de raad moet betrekken bij 'wat' bereikt moet worden voor grof afval. Daarna adviseren we het college om de gekozen doelen concreet te maken en vast te leggen in beleid, samen met een duidelijk overzicht van de maatregelen en de kosten. En om de gevolgen van de bijpassende inzamelmanier(en) goed toe te lichten aan de raad.

Verder raden we het college aan om zorgvuldig na te gaan of de doelen worden bereikt, de maatregelen worden uitgevoerd en de kosten binnen het budget blijven, en actie te ondernemen als dat niet het geval is. Ook vinden we het belangrijk dat het college en de raad afspreken welke informatie de raad zal ontvangen over (grof) afval. Hierdoor kunnen raadsleden de voortgang van het beleid in de toekomst eenvoudiger in de gaten houden. Op bestuurlijk niveau hebben de gemeenteraad, het college, de dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies een of meerdere taken rondom grof afval. Omdat de taakverdeling over (grof) afval onduidelijk en soms onjuist is, adviseren wij de raad en het college om de regels daarover aan te passen.

Amsterdammers en ook het eigen personeel zijn er al tientallen jaren aan gewend dat het grof afval op een vaste dag wordt opgehaald. Het ophalen op afspraak en/of het meer zelf wegbrengen is voor hen een grote verandering. Wij adviseren het college daarom om deze verandering de tijd te geven en niet na negatieve publiciteit direct terug te draaien. Ook raden we aan om het eigen personeel, de stadsdelen en bewoners goed mee te nemen in de verandering, te leren van eerdere ervaringen en de verandering zo eenvoudig mogelijk te maken. Daarnaast kan de gemeente gewenst gedrag stimuleren en faciliteren. Onderdeel van de adviezen daarover is dat de gemeente meer uit zichzelf en duidelijkere informatie over grof afval (op straat) gaat geven, kleine inzamelpunten in de buurt organiseert en een besluit neemt of het meer gaat handhaven op (grof) afval.

Hoe reageert de gemeente op ons rapport?

De gemeente verwacht met de bevindingen uit het rapport de grof-afvalinzameling in Amsterdam te kunnen verbeteren. De gemeente heeft voor een deel van de aanbevelingen aangegeven hoe zij daar invulling aan zal geven. In het voorjaar van 2025 zal de gemeente een plan van aanpak opstellen om verder uitvoering te geven aan de aanbevelingen.

Voor vragen over dit onderzoek kunt u contact opnemen met het secretariaat van de rekenkamer via info@rekenkamer-amsterdam.nl en 020-30 36 300

Dit is de samenvatting van *Grof afval* van de Rekenkamer Amsterdam.
Het hele onderzoek staat [op onze website](#).